

VERDWIJNENDE LANDSCHAPPEN EN HUN FUNGI

Meende men in Nederland enige tientallen jaren geleden, dat men een aardig overzicht had van de in Nederland voorkomende hogere fungi, de moderne mycologie leert ons wel beter. Het is niet te veel gezegd als we beweren dat met een grondige inventarisatie van de mycoflora in ons land pas een begin gemaakt is.

Wij moeten er echter wel voor zorgen voldoende documentatie in de vorm van geconserveerd materiaal, aantekeningen en afbeeldingen achter te laten om onze beweringen controleerbaar te maken. Iets dat men in het verleden helaas te weinig deed, waardoor veel van de vroegere waarnemingen onbruikbaar zijn.

Het vervelende is dat we met onze inventarisatie rijkelijk aan de late kant zijn, althans voor sommige terrein-typen zoals bijvoorbeeld hoogvenen, blauwgraslanden en andere onbemeste graslanden. Weliswaar bestaan er van die terrein-typen reservaten, maar de niet beschermde terreinen van die typen worden steeds schaarser en daarmee de variatie geringer.

De nu beschermde terreinen zijn uitgekozen vóór we wisten wat uit mycologisch oogpunt belangrijk is (en eerlijk gezegd weten we het nog maar zelden) en ons is wel gebleken dat een terrein dat opvallend goed is voor hogere planten niet ook mycologisch belangrijk behoeft te zijn en omgekeerd.

Er staan ons mijns inziens twee dingen te doen. Enerzijds moeten we trachten mycologisch belangrijke terreinen zo goed mogelijk beschermd te krijgen; anderzijds dienen we nog zoveel mogelijk gegevens te putten uit terreinen die onherroepelijk verdwijnen.

Het merkwaardige is, dat paddestoelenrijkdom soms zeer plaatselijk is. In een groot terrein kan één laan, één bosje of één wekje opvallend rijk zijn aan soorten. Ik denk hier bijvoorbeeld aan het bekende laantje bij de „Wulperhorst" te Zeist, het paadje bij de leemkuilen in Dorst en de duinweide voor het biologisch station „Weversduin" te Oostvoorne. Doorgaans zullen we voor bescherming van zulke kleine terreinen niet de aanleg van een spoorweg of een vliegveld kunnen tegenhouden. Maar bij bedreiging door bijvoorbeeld aanleg van een pad of weg, openstelling voor publiek of kappen van bomen kunnen we soms wel degelijk met succes ingrijpen.

Zoiets gebeurde bijvoorbeeld tweemaal met goed gevolg in Dorst, waar een mycologisch zeer interessant gebied eerst van zijn dikboste wilgen, rijk aan schorsmycena's, beroofd dreigde te worden en daarna bijna binnen de afrastering van een nieuw zwembad werd ge-

bracht.

Door grondverbetering en bemesting worden de schrale graslanden snel schaarser. Kon een deel van de flora van dergelijke terreinen zich nog handhaven op wegbermen, kanaaloevers e.d., nu men steeds meer onkruidbestrijdende middelen gaat gebruiken worden ook daar de mogelijkheden snel kleiner.

Nu bezitten schrale graslanden een zeer typische mycoflora gekenmerkt door soorten van de geslachten Hygrophorus (wasplaat), Rhodophyllus, Geoglossum (aardtong) en Clavaria (koraal- of knotszwam). Het is verbluffend hoe soortenrijk dergelijke „Hygrophorus-weiden” kunnen zijn. Zij komen zowel op veen, zand, klei als kalk voor en vormen een verdwijnende groep van zeer interessante associaties. Ik wil dan ook iedereen dringend verzoeken voor het te laat is, zoveel mogelijk waarnemingen over deze fungi-gemeenschappen te verzamelen. Voor gegevens betreffende deze terreinen zal de afdeling mycologie van het Rijksherbarium, Nonnensteeg 1, Leiden, zeer erkentelijk zijn.

Een zelfde aandacht verdienen de hoogvenen. De ontginning knabbelt aan de laatste resten, terwijl er nog maar weinig over de fungi van de Nederlandse hoogvenen bekend is. Laten wij onze uiterste best doen er nog zoveel mogelijk van te weten te komen.

In volgende artikelen hoop ik iets te vertellen over enige excursies in bovengenoemde terrein-typen.

C. Bas.